

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Nihil unquam Christiana Religio passa est gravius, quàm quod à
Christianis modò patitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

Sap. 5.

verò hæc est blasphemia, ut ne ipsi damnati, quorum est blasphemare vita, ne quidem au-
sint in hanc erumpere: sed quidquid gravius de
pœnis gemant & expostulent, tacentur ta-
men omnes & profitentur, se in malignitate
sua esse consumptos. Id est, se sua dignos pœna,
nullam sibi esse rationem contra Deum, ra-
tionem esse suæ pœnæ, quia nulla fuit ratio
suæ culpæ.

Eant nunc impii, quò sua feruntur libidi-
ne, suas in concupiscentias toti devoluantur,
si ratione & pietate non possunt retrahi, libe-
rum illis quidem est, qua libertate possunt
peccare: Sed ne dicant sibi esse liberum, qua
libertate nunquam licet peccare. Ne Chri-
stiani hoc tolerent quod ne profani proba-

rent. Non est satis modò, non est Christi ser-
vo satis, non peccare liberius; sed ne quis au-
deat, toto debet anisù contendere, tota de-
bet contentione prohibere. *Nolite communi-
care operibus infructuosis tenebrarum, magis au-
tem redarguite.* Quali diceret, non tantum nõ
est idem committendum, quod illi Tene-
briones audent, sed ne audeant, est anniten-
dum. Quod si verò impedire facta non possis,
at saltem quod tu potes, eorum dicta poten-
ter argue. Si, ne peccent, impediri nõ possunt,
impediantur peccando blasphemare, im-
pediantur dicere sibi modo id esse licitum. Cõ-
tra conelametur, contra contendatur; ne si
forte tu silueris, ille tuo silentio se innocen-
tem putet, & tu illius culpæ sis reus.

Ephes. 5.

ADIUNGENDA PRÆCEDENTI VERITAS PRACTICA: VEL SEORSIM, HIS DIEBUS PROPONENDA.

Nihil unquam Christiana Religio passa est
gravius quam quod à Christianis modò
patitur.

*RATIO EST, Quia nihil est gravius, quod passa
sit Religio Christiana, quam quod magis ver-
gebat ad animarum interitum.*

*Sed nihil unquam passa est, quod magis vergeret
ad animarum interitum, quam quod modo
patitur.*

*Ergo & nihil unquam passa est gravius. Ac pro-
inde merito indicuntur preces publica tan-
quam in publica calamitate ad divinum sub-
sidium postulandum, si ve universim, si ve par-
ticularim.*

I. P U N C T U M.

AD primam propositionem, cum sint
varia & prope innumera persecutionũ
genera, quæ Christiana Religio pene
semper sustinuit, tum verò triplex est magis
generale & commune, ad quod cetera omnia
referuntur. Primum est, cum ei restitit Mun-
dus, ne reciperetur, ne crederetur, ne prædicaretur.
*Præcipiendo præcipimus vobis, ne doceretis in
Nomine isto.* Hoc primum, quod est Religioni
oppositum, Ne divulgetur, ne dilateetur.

Act. 5.

Secundum est gravius, cum non modò nõ

permittitur Religio dilatarì, sed ejus etiã pro-
hibetur professio, minã intendantur omnibus
Christianis, bonorum publicatio, carcenæ,
carceres, exilia, verbera, scorpiones, equulei,
catasta; plumbata, rotæ; quidquid demum ad
terrorem & cruciatum corporis excogitari
possit, totum hoc pe. multos annos, per uni-
versum terrarum orbem, per potentissimos
quoque Principes impenditur: & esse Chri-
stianum, nihil est aliud, quam esse victimam
propediem immolandam. *Venit hora, ut om-
nis, qui interficit vos, arbitretur obsequium se
præstare Deo.* Gravis sanè vexatio.

Ionn. 16.

Sed gravior tamen in tertio quodam gene-
re, quo non corpora sed animæ sempiterno
morum interitu petebantur. Cum enim vi-
derent Imperatores infensissimi religionis ho-
stes ad eam non cedere tormentis Christianos,
ut potius roborarentur in dies: nec religionẽ
inde minus sed magis crescere, hoc excogita-
runt ad religionis perniciem, ut promissis &
blanditiis, pecunia & voluptatibus, gloria &
propositis magistratibus, Christianorum ani-
mos demulcerent. Sic de Juliano apostata
singulariter, Commentator librorum sancti
Augustini de Civitate Dei, non tam ferro in-
quit & armis agebant, quam blanditiis & do-
lis. Quo in persecutionis genere tria inerant
supra quodvis aliud gravissima:

Niceph. l.

10. c. 4.

L. 18. c. 5.

Primum,

Primum, quod licet morte obita perirent in terris Christiani, vivebant tamen in cælo: vitam non perdebant sed mutabant, meliore sui parte, quæ est anima, servabantur. At dum à fide deficiebant per voluptates, vivebant quidem in terris, sed moriebantur cælo, vivebant corpora, sed interibant animæ: quantaque est corporum & animarum differentia, tanto gravitatis & malignitatis intervallo, distabat ab aliis hæc persecutio, quæ animas perimebat.

Secundum est, quod tamen si metu pernarum deficerent aliqui, non tam multi tamen, quam per voluptates inescati, nec illorum defectio deficientibus ita erat perniciosa quæ istorum. Neque enim erat tam voluntaria, tam interna, tam vera defectio fidei, quæ per metum extorquebatur, quam quæ ex voluptate & blanditiis eliciebatur. Peccabant illi quidem metu mortis quantumvis acerbissima, at certe non ita graviter, quam qui amore vitæ & blandioris vitæ se inescati sinebant. Nam præterquam quod hi à fide totum deficerent, dabant se etiam imputis voluptatibus, quibus implicari nunquam emergebant. Vix aliquos metus mortis terruerat & à corde fidem extorserat, quin paulo post ad se reversi, fidem revocarint, & respuerint. Vix unus ex his verò, qui blanditiis emollitus fuerit, ad meliorem mentem se receperit, sed perniciam omnes animo sua in defectioe perierunt. Quod certe est ad perniciam gravissimum.

Tertium denique, defectio fidei, quæ metu ab invitis excidebat, non ita probro vertebatur religioni, quam quæ sponte prodibat à deliciis. Quid enim vilius brevi voluptate? quid caducis istis rebus fragillius? Et tamen hæc præferre cælo! præferre Christo! ah probrum! ah perfidiam. *Secuti viam Balaam ex*

Num. 22. Bofor, qui doceat Balac mittere scandalum coram filiis Israel, edere, & fornicari.
1. Pet. 2.
Apor. 2.

II. PUNCTUM.

SED nihil unquam passa est Religio, quod magis vergeret ad hunc probrosam animarum interitum, quam quod à Christianis modo patitur.

Quod antequam demonstratur, declarandum paucis est, quam rectè, quidquid modo sibi liberius indulgent peccatores, nomen persecutionis Ecclesiæ seu Religionis Christianæ sibi attrahat. Primum enim sic omne il-

Hægenesve Pars 2.

lud appellatur, quod ad vitium quodcumque inducit, sive id metu, sive voluptate fiat. Sic enim aperte Apostolus ait, *Ismaelem persecutum fuisse Isaacum, cum tamen in alio scripturæ loco talis persecutio ludus dicatur, ut jam alibi notatum est ex Genesi vigesimo primo, & ad Galatas quarto; nempe ludo isto procaz Ismael innocentem & reluctantem Isaacum pelliciebat in aliquod pravum vitium, quod est Apostolo teste, ac re ipsa persequi. Ac proinde cum modò Christiani sic pelliciantur ad vitium, cur nõ persecutionis tempus dicatur? Deinde verò, quia forte dices de fide & de Christo præsertim agi oportere, ubi de persecutionis nomine agitur, responderi facile potest, neque hoc deesse huic temporis libertati. Nam articulus fidei est Ecclesiam esse sanctam, id est, nihil falsum, nihil iniquum profus & pravum docere. Hic autem articulus his diebus disceptatur, pervertitur, violatur. Fingunt videlicet sibi hoc tempore, nonnulla licere peccata, quæ nollent alias admittere, neque enim liberius peccant, quam quod laxiorem putent peccandi libertatem. quod qui credit, non credit sanctam esse Ecclesiam, ac puram religionem Christianam, quæ si aliquo tempore peccatum permitteret, certe nec sancta nec pura esset.*

Quod & Christo Domino non potest non esse injuriosum multis modis. Nam cum ipse sit Author Religionis, & Caput Ecclesiæ, si quid Religio non sanctum, non castum, non illa sum admitteret, redundaret in ejus Authorem & Caput, à quo regitur & docetur. Quid porro magis alienum à mente Christi quam peccatum in suo mystico corpore destrueret, suum naturale corpus destrui voluit, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi, sed ut sit sancta & immaculata. Sed quomodo sancta & immaculata, si aliquod modò permittat peccatum? aut quomodo Christum & Ecclesiam non impugnet, qui se modo peccare posse contendat, quod non auderet alias.

Addo, quod est præcipue observandum ad persecutionis nomen, quidquid hoc tempore sibi à quoquam indulgetur, certa quadam & peculiari ratione dici potest in odium Christi & Christianæ religionis sic indulgeri. Cur enim potius hoc tempore quam alio? quia scilicet

H

scilicet

scilicet instant longiora jejunia, recurritque celebranda Memoria passi olim Christi, quæcum sint mæsta tempora, lugubria, & pavenda, solatium aliquod quaeritur, quo mitigetur asperitas illius venturi temporis. Nam si non esset passus Christus, aut si ejus recolendæ passioni non imminerent Sacratæ dies, cessaret ista peccandi licentia, nemo sibi modò largius indultum veller; Unus est Christus passus, propter quem quadragesimale jubetur jejunium, & propter quem bacchanales instituntur dies. Longè quidem diversus est finis & status utriusque temporis, sed tamen ex eodem fonte ac capite derivatur, quidquid modò proponitur laxius, & quidquid deinde arctius? Unde quàm aptè & congruenter persecutionis nomen huic competat. Tempori manifestè patet, restatque illud, ut demonstreretur, quantum in animarum perniciem atque interitum hæc persecutio saeviat, supra illas etiam omnes, quas olim passa est Christiana Religio.

TRIA sunt autem, quæ id evidenter manifestent, primum est, quod tanto certior & gravior sit animarum interitus, quâto est minus prævisus & agnitus, *Velut si avis festinet ad laqueum, & nescit, quod de periculo animæ illius agitur.* Sic se habent verò tempora hæc comparata præcis temporibus, ut quæ olim patebant & cernebantur pericula, nunc plane lateant & ignorentur. Quando Persecutor erat apertus religionis hostis, licet blandiretur, licet mira promitteret, quis ab eo tamen sibi non cavisset? Sed quando persecutor est Christianus, quando ipse est civis, ipse contubernalis, ipse amicus, ipse frater, quando hoc idem omnes agunt, quis sibi timeat? Sic itaque modò tanto plures & certius pereunt animæ, quanto minus certa patent pereundi pericula, *ut pisces capiuntur hâmo, sic homines in tempore malo.* Unde & Propheta Deo permittenti latens periculum sic aiebat: *Et facies, inquit, homines quasi pisces maris, & quasi reptile non habens principem. Totum in hâmo sublevaris, Nempe hostis, traxit illud in sagena sua, & congregavit in rete suam. Super hoc latabitur & exultabit. Propterea immolabit sagena sua, & sacrificabit reti suo, quia in ipsis inersa est pars eius, & cibus eius electus.* Quasi diceret, erit tempus quo se immergent in omnem homines voluptatem, & erunt quasi pisces maris: Dæmon verò quasi piscator, qui

totum, id est, universos illo viventes tempore in hâmo & sagena congregabit, tantique faciet illud tempus, quanti rem omnium desideratissimam, ut qui nihil avidius desideret, quàm animarum interitum.

Dices fortè, quidquid sit sive persecutionis sive periculi, paucorum dierum est malum, quod vel etiam proximè consequenti jejunio facillime diluitur & expiatur. Responderetur, & hac responsione secundum declaratur, quomaniifesta sit major æternæ salutis jactura, quàm putetur. Non est, ut putas peccator, non est paucorum ista dierum persecutio, non sunt unius aut alterius mensis pericula, sed totius vitæ; toto quo vivis tempore, vivunt hæc in te tempora; mutantur in te dies, tu nullis in diebus muratis; diversa sibi succedunt agendorum spatia, tu unus & idem hoc semper agis, quod modo agis. Revolue præteritos annos, fuitne unus, ex quo agnovisti tempus hoc, tempus esse libertatis, fuitne vel unus annus, quo non te huic permiseris tempore, non te præteritæ libertati tradideris? *Et Is. 36. eris sicut hodie sic & eras & multo amplius,* ut est in Propheta: sic ceteri consequentur annis; sic semper credes hoc peccare tempore, minus esse veritum quàm alio; quidquid confitearis & quantum cunque communices, manet illa in te semper hæresis, dicamne an infidelitas; an deceptio, an fascinatio, quod non aliter sit vivendum hoc tempore quàm vivitur. Quæ mens, quæ voluntas sic vivendi quamdiu manet in animo, tamdiu vivunt in te hæc tempora, tamdiu latet periculum, latet peccatum, latet interitus. *Colligata est iniquitas Ephraim, absconditum peccatum eius.* Quidquid videlicet hoc peccas tempore, colligatum est & involutum in ea voluntate, quæ in te manet ejusdem semper tenendi vitæ cursus, quem modò tenes. *Habituatio tua in medio dolis.* Dolus est & fraudulenta cogitatio, te posse aliter peccatum deponere, nisi deponatur voluntas non modo non peccandi, sed ne ipsius rei attingendæ; cui peccatum annexum est. Quæ voluntas cum vix aut ne vix deponatur, manet in illa semper velut in radice peccatum idem, atque idem salutis periculi, animæque interitus. *O si cognovisses & tu! Luc. 11. Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis, quæ Sapiens olim prævidit: Frutex peccati radicabitur in illis, & non intelligitur.*

Tertiò denique, quia hæc dicuntur abscondita,

aita, quia non putantur ita esse periculosa, ut dicuntur, quia latent & ignorantur, vix ullus est, qui non sibi fingat, quod quantumcunque esset periculum & peccatum, non tamen ejus esset reus, quia nescit, quia non putat se peccare, non putat esse peccatum sic largius vivere; Quamobrem inde deducitur gravius esse periculum, ignorantia est affectata, quae certè nihil est perniciosius. Nam ex ignorantia te putas excusatum, & tamen non excusatur talis ignorantia, quia poteras & debebas scire ac credere, quod modo edoceri. Poteras quidem, quia idcirco publicè denuntiantur preces & Conciones, quibus id singulariter intelligatur; debebas verò, quia tua res vel maximè agitur, nec ullo unquam debito strictiori devincimur, quàm procurandæ salutis animæ. Ne ponas animæ tuæ scandalum, & à filiis tuis cave, & à domesticis tuis attende. In omni opere suo, crede ex fide animæ tuæ. Id est, Cave periclitari de anima, quam debes rebus omnibus & personis præferre. Quidquid excusabis, nullum erit, quia nihil à salutis cura & negotio potest excusare. Nonne anima plusquam esca? Noli propter escam destruere opus Dei.

Ecclesi. 32.

Rom. 14.

III. P U N C T U M.

Nihil ergo unquam Christiana Religio passa est gravius, quàm quod à Christianis modo patitur. Quia quod modò patitur, plurimum vergit ad sempiternum animarum interitum, quo quidem animarum interitu nihil gravius pati potest Religio, quando præteritum conjungitur, ut supra visum est, cum ipsius religionis ac Christi probrosa injuria, unde genus illud persecutionis emergit, quod specie quidem videtur mollius, sed seipso durius & acerbius.

Serm. 1. de lapsis.

Emersit novum genus eladis, aiebat sanctus Cyprianus, & quasi parum persecutionis procella saevierit, accessit ad cumulum sub titulo misericordiae malum fallens, & blanda pernicius. Nempe dum Christiani metu poenarum lapsi, & resipiscences facilius reciperebantur, nec nisi blandè & molliter cum illis ageretur, multi fidem deserebant spe illa sustentati, quod rursus nullo negotio revocarentur & admitterentur in certum fidelium: eratque novum eladis genus & nova persecutio, quæ quo blandiorem habebat faciem, magis erat de-

ploranda, videbaturque quasi cumulus aliarum omnium vexationum, quia videlicet magis exponebatur salus animæ, dum in spem veniæ & misericordiae sic facilius peccabatur.

At nonne hoc ipsum est, quod his peccatur diebus? nonne hoc ipsum sub titulo misericordiae malum est fallens, & blanda pernicius? Nonne quia bonus & misericors fuit Dominus nos redimendo, nunc idcirco, ut diximus, geniales agimus dies? Nonne quia bonus est & misericors, patiendo toleranter, quæ agimus, minus timemus & peccamus audacius? Nonne quia bonus & misericors Deus, nos brevi poenitentes statim recipiet, minus propterea peccati damna metuimus? Hic est Titulus misericordiae, quo malum præsens fallit, & blanda perdit pernicius. Hic est Titulus, quo peccandi licentia, vocatur honesta libertas: quo laxiores epulæ dicuntur mundi leges: quo luxus, ludus, & quidquid concupiscentiæ libeat, appellatur jus temporis; Hic est Titulus, quo virtus exulat: quo pietas inimica jucundæ societatis abigitur: quo timor peccati debilitas animi creditur: quo salutis monita sunt metis tormenta. Hoc titulo nihil modò peccatur: aut si quid peccatur, nihil punitur. Hoc denique Titulo, nunc Misericordiae cætera Divinitatis inscribuntur attributa, dicta & facta; Si justitiam, si potentiam, si præsentiam, si minas, si scripturas, si judicia, si quidquid demum de Deo dixeris ad continentem peccatorem; Unum proferet Titulum Misericordiae, quo te contra omnia tutum putabit.

Itanè verò ille Titulus, quo nullus est potentior ad putiores quosque concitandos affectus, sit ille Titulus, quo nostri depraventur appetitus? Suntne hi bone JESU fructus tuæ Crucis? Suntne hæ Bonitatis illius expectationes, quam moriens exhibuisti? Siccine bonum te esse oportebat, ut nos essemus mali? sic te nobis misericordem, ut in te atroces essemus? sic te nobis piæ, ut in te essemus impii? Tanta certè me terret hujus impietatis ignominia, ut nihil satis infame & pudendum cogitare possim, quod non subirem libens ad hanc reparandam injuriam Bonitatis tuæ nunc illatam.

Quis mihi det, ut pro te moriar, Divina bonitas, quæ Deum meum pro me moti voluisti? quis mihi det feriale constrictum fune per-

universam trahi urbem, capite pedibusque nudum, facem præferre, qua cuncto spectante populo confitear, nimis esse injuriosam hanc nostram licentiam, qua sub *Titulo misericordie*, libentius nobis indulgemus. Agnosco capitale crimen! agnosco supremæ majestatis læsæ injuriam! agnosco perduellionis humani nefas. Abjuro facinus, detestor audaciam, & contra quosvis impugnantes, profiteor hodie tali cultu semper nobis esse observandam Dei Bonitatem ac Misericordiam, ut sit duplicare peccatum, sub hoc peccare Titulo, & quo magis nobis pater Divina Bonitas, tanto minus peccate liceat, tanto magis peccantes oporteat arguere, & ne graviores pœnas luan, tantò Deum magis precari & placare.

Huic affinis est illa Veritas, quæ habetur Feria sexta Parasceves:

Gravius est Christo jam à peccato pati,

—————

HAC HEBDOMADÆ Veritates eruentur ex illa Oratione, quam Christus Dominus ad Patrem habuit, & quæ refertur Ioannis decimo septimo. Cumque illa Oratio variis abundet affectibus, sex præcipui seliguntur, qui frequentius occurrunt exercendi in meditatione Passionis Domini, sicque ad eos in sequentibus mysteriis facilius efformandos, cum gratia disponemur.

FERIA SECUNDA DE ZELO CLARIFICANDI Christi Domini.

AD HÆC PRIMA EIUS VERBA.

Pater, venis hora, clarifica filium tuum, ut filius tuus clarificet te. Ioan 17.

VERITAS PRACTICA.

Scientia sine Zelo, arma sine milite: Zelus sine scientia, miles sine armis.

SENSVS est, quod sicut arma sine milite, aut miles sine armis, nihil in bello efficiunt: ita scientia sine Zelo, aut Zelus sine scientia nihil contra hostes salutis, aut inimicos Christi profunt: ac proinde quàm necessarius est horum usus, tam necessariò simul jungi debent.

RATIO est, quia quando ad aliquem effectum

duo sunt, ita necessaria, ut unum sine alio nihil efficiat, simul illa jungi debent tam necessariò, quàm verè talis effectus præcenditur.

Sed Christo Domino clarificando, Zelus & scientia sunt ita necessaria, ut unum sine alio nihil efficiat.

Ergo simul jungi debent, aut nihil ages pro Christo.

I. PUNCTUM.

MULTA hic fructuosè considerari possunt. ante ipsam propositæ Veritatis confu-